

A fogyasztóvédelmi jog digitális transzformációjának újabb eredményei – avagy az áruk, a digitális tartalmak és a digitális szolgáltatások hibás teljesítéséről szóló irányelvek és transzpozíciójuk

ABSTRACT

The Communication of the European Commission adopted in 2018 entitled 'New Deal for consumers' opened a new era in the development of EU consumer law, the period of digital transformation of the consumer acquis. The main goal of the modernization program is to align consumer protection legislation with the digital environment and to adapt it to the digital single market. This article deals with the new legal developments of digital transformation of EU consumer law, namely the Consumer Sale of Goods Directive (EU) 2019/771, the Digital Content and Digital Services Directive (EU) 2019/770 and the so-called Omnibus Directive (EU) 2019/2161. The paper gives an overview of the transposition of the Directives into Hungarian law.

Keywords: Sale of Goods Directive ■ digital transformation of consumer law ■ Digital Content and Services Directive ■ conformity and warranty ■ implementation

I. BEVEZETÉS

Az Európai Unió Bizottság 2018-ban „Új megállapodás a fogyasztói érdekekért”^[1] címmel elfogadott közleménye új korszakot nyitott az EU fogyasztóvédelmi jogának fejlődésében, nevezetesen: a fogyasztóvédelmi vívmányok digitális transzformációjának időszakát. A modernizációs

[1] COM/2018/183 final, CELEX:52018DC0183.

program kiemelt célkitűzése a fogyasztóvédelmi joganyag digitális környezetre hangolása, a digitális egységes piachoz igazítása. A Bizottság közleményében foglaltak megerősítést nyertek az Európai Unió 2020-2025 közötti időszakra elfogadott új „Fogyasztóügyi stratégiájában”^[2], amely az öt kiemelt, középtávú stratégiai egyik területként határozza meg a digitális transzformációt. A stratégia hangsúlyozza, hogy a fogyasztóknak online is olyan védelmet kell biztosítani, amelynek szintje az offline körülmények között érvényesülő védeleméhez hasonló. 2019-ben a digitális gazdaság és digitális átalakulás követelményeihez igazodóan a Tanács és az Európai Parlament három, fogyasztóvédelmi szempontból nagy jelentőségű irányelvet fogadott el: az ún. Omnibus-irányelvet,^[3] amely fogyasztóvédelmi joganyag modernizálását, a jogi szabályozási hiátusok kitöltését, illetőleg az irányelveknek az online viszonyokhoz való igazítását célozta. Ezen célok jegyében született meg 2019-ben két ún. iker-irányelv,^[4] az áruk adásvételéről szóló (EU) 2019/771 irányelv^[5] (továbbiakban: SGD), továbbá a digitális tartalomról és digitális szolgáltatásokról szóló (EU) 2019/770 irányelv^[6] (továbbiakban: DCSD). Az első a fogyasztói adásvételek tárgyát képező áruk, beleértve a digitális elemeket is tartalmazó áruk, a másik pedig a digitális tartalmak és digitális szolgáltatások hibás teljesítése miatti felelősség jogi kereteit szabályozza. A továbbiakban ezeket az uniós irányelveket, illetőleg a magyar jogrendszerbe való implementációjukat tekintjük át.

II. AZ OMNIBUS-IRÁNYELV

Az Omnibus-irányelvet a Tanács és a Parlament 2019. november 27-én fogadta el, azzal a céllal, hogy az EU egységes piacán végbemenő digitális átalakulással összehangolja, modernizálja a fogyasztóvédelmi szabályozást, erősítse a digitális fogyasztói jogokat, növelje a végrehajtás hatékonyságát. Az irányelv módosítja a fogyasztói jogokról szóló 2011/83/EU, a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló 2005/29/EK, a tisztességtelen szerződési feltételekről szóló 93/13/EGK, továbbá a fogyasztási cikkek ármegjelöléséről szóló 98/6/EK irányelvet. A jogharmonizációs kötelezettség teljesítési határideje 2021. november 28. volt, az átültetett szabályok 2022. május 28-tól alkalmazandók.

[2] COM/2020/696 final.

[3] Az Európai Parlament és a Tanács 2019/2161 irányelve (2019. november 27.), 7-28. A továbbiakban: Omnibus-irányelv.

[4] Vékás, 2021, 219-226.

[5] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/771 irányelve (2019. május 20.), 28-50.

[6] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) irányelve (2019. május 20.), 1-27.

1. Az Omnibus-irányelv tartalma

A modernizációs irányelv által bevezetett legfontosabb módosítások közül a teljesség igénye nélkül az alábbiak emelhetők ki:

a. A határokon átnyúló súlyos jogsértések összehangolt bírságolása

Az Omnibus-irányelv a több tagállam fogyasztóit is érintő, határon átnyúló, kiterjedt, súlyos jogsértések miatt kiszabható bírságot számottevően megemelte, és feljogosítja a nemzeti hatóságokat hatékony, arányos és visszatartó erejű bírságok összehangolt kiszabására.^[7] A pénzbírságok visszatartó erejének növelése céljából tagállamok a kiszabható pénzbírság összegét az adott tagállamban elért árbevétel legalább 4 %-ában kell meghatározni, ha pedig a vállalkozás árbevétele nem állapítható meg, akkor legalább 2 millió euróban.^[8]

b. Az online piac átláthatóságát növelő, a szerződéskötést megelőző tájékoztatásra vonatkozó kiegészítő tájékoztatási kötelezettségek előírása

Az átláthatóság növelése céljából a fogyasztókat tájékoztatni kell arról, hogy eladó hivatásos kereskedő vagy magánszemély, továbbá fel kell hívni a figyelmet arra, hogy az uniós fogyasztóvédelmi szabályok csak a B2C szerződésekre alkalmazandók. Ennek azért van kiemelt jelentősége, mert nem érvényesülnek a szigorú fogyasztóvédelmi garanciák, ha a fogyasztó egy másik magánszemélytől vásárol árut az online platformon keresztül. Ugyancsak a digitális piac transzparenciáját fokozza az az új rendelkezés, miszerint a kereskedők és az online platformok a szerződés megkötése előtt kötelesek tájékoztatni a fogyasztót, ha az árat automatizált döntéshozatal alapján személyre szabták. A fogyasztói magatartásról történő profilalkotás lehetőséget teremt arra, hogy a kereskedők egyes fogyasztók vagy fogyasztói csoportok esetén személyre szabják az árat. Annak érdekében, hogy a fogyasztók számolhassanak ennek lehetséges kockázataival, egyértelmű tájékoztatást kell adni arról, ha a fogyasztónak felajánlott ár automatizált döntéshozatal alapján személyre szabott.^[9]

Fontos változás a fogyasztói jogok szülő 2011/83/EU irányelv hatályának kiterjesztése azokra a szerződésekre is, amelyek alapján a kereskedő a fogyasztó részére szolgáltatást nyújt vagy szolgáltatás nyújtását vállalja, a fogyasztó pedig személyes adatait bocsátja a kereskedő rendelkezésére. Visszterhes tehát az olyan ügylet, amikor a fogyasztó úgymond személyes adataival fizet. Ezzel jogilag elismerésre kerül, hogy a személyes adatok értékkel bírnak, és ellenértékként szolgálhatnak.

[7] Omnibus-irányelv, 9. preambulum bekezdés.

[8] Omnibus-irányelv, 1. és 3. cikk.

[9] Omnibus-irányelv.

c. A digitális térben felmerülő új típusú, tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok

A digitális technológiák alkalmazása a hagyományostól eltérő, új, tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok szankcionálási igényét hozta felszínre. Az Omnibus-irányelv tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősíti és tiltja:

- a kulturális vagy sportrendezvények belépőjegyeinek viszonteladását a fogyasztók részére, amennyiben azokat olyan szoftverek, például internetes robotok használatával szerezték meg, amelyek segítségével az elsődleges jegyértékesítő által szabott technikai korlátokat meghaladó számban vásárolhatták fel a jegyeket,
- a keresési eredmények megadását a fogyasztó online keresési lekérdezése alapján, anélkül, hogy egyértelműen felfednék a fizetett hirdetéseket vagy a kifejezetten a termékeknek a keresési eredmények közötti magasabb rangsorolását célzó fizetést,
- annak állítását, hogy a termék értékelését olyan fogyasztók nyújtották be, akik ténylegesen használták vagy megvásárolták a terméket, anélkül, hogy észszerű és arányos lépésekre kerülne sor annak ellenőrzésére, hogy az értékelések ilyen fogyasztóktól származnak,
- a termékek népszerűsítése érdekében valótlan fogyasztói értékelések vagy ajánlások benyújtása, illetve más jogi vagy természetes személy megbízása ezzel, vagy fogyasztói értékelések vagy közösségi médiában történő ajánlások valótlan bemutatása.^[10]

d. A kettős minőség elleni fellépés

Kettős minőségről beszélünk, ha az Unió belső piacán forgalmazott áruk esetében az egyes tagállamokban azonosként forgalmazott áruk a minőség, az összetétel vagy egyéb paraméter tekintetében jelentős eltérnek egymástól. Az ilyen, a fogyasztók megkárosítására alkalmas módszerek tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatnak minősülhetnek, ha konkrét eset összes körülményének értékelése alapján megállapítható a fogyasztó megtévesztése.

[10] Omnibus-irányelv, 3. cikk 7. pontja.

- e. Az akciós árak árcsökkentésének bejelentésével kapcsolatos új szabályok

Az online és a hagyományos kereskedelem esetére is vonatkoznak az akciós áraknál alkalmazott árcsökkentés új követelményei, a fogyasztók megtevesztő tájékoztatásának kiküszöbölése céljából. Az új szabályok szerint árcsökkentés esetén kötelező megjelölni a korábbi árat. Korábbi árnak azt az árat kell tekinteni, amelyet az árcsökkentést megelőző időszakban legalább 30 napig alkalmaztak.^[11]

2. Az Omnibus-irányelv hazai implementációja

Az Omnibus irányelv hazai átültetése a fogyasztóvédelemmel összefüggő egyes törvények módosításáról szóló 2020. évi CXXXVI. törvénnyel és a fogyasztóvédelemmel összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról 712/2020. (XII. 30.) Korm. rendelettel valósult meg. Az új szabályok 2022. május 28-tól alkalmazandók. A határokon átnyúló kiterjedt jogsértésekre vonatkozó bírság-szabályok a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény (Fgytv.) 47/C.§ (1b) bekezdésébe, a digitális piacra hangolt, új, tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok a 2008. évi XLVII. törvény (Fttv.) mellékletébe, a digitális piacra és digitális szerződésekre vonatkozó szabályok pedig a fogyasztó és a vállalkozás közötti szerződések részletes szabályairól szóló 45/2014.(II. 26.) Korm. rendeletbe kerültek elhelyezésre. Ez utóbbi kormányrendelet „Az online piacokon kötött szerződésekre vonatkozó egyedi kiegészítő tájékoztatási követelmények” címet viselő, új 6/A. §-sal egészült ki.

III. AZ ÁRUK ADÁSVÉTELÉRŐL SZÓLÓ (EU) 2019/771 IRÁNYELV (SGD)

A fogyasztói adásvételi szerződések hibás teljesítésére vonatkozó tagállami szabályok közelítését szolgálja az áruk adásvételének egyes szerződési jogi vonatkozásainak közelítéséről szóló, 2019-ben elfogadott uniós irányelv, amely 2022. január 1-től lépett az elődje, a 99/44/EK irányelv^[12] helyébe. A fogyasztói adásvétel egyes szerződési jogi elemeinek harmonizációját célzó irányelv ún. célzott maximumharmonizációs követelményt ír elő, tehát nem célozza meg a fogyasztói adásvételi szerződés valamennyi elemének teljes harmonizációját, hanem a szerződés tárgyát képező szolgáltatás megfelelősége és a hibás teljesítésért való helytállás követelményeit szabja meg. A célzott maximumharmonizációs kötelezettség azt jelenti, hogy „az irányelv által szabályozott kérdésekben, ha maga az irányelv másként nem rendelkezik, a tagállamok nem tarthatnak fenn és nem

[11] Omnibus-irányelv, 2. cikk 1. pontja.

[12] Az Európai Parlament és a Tanács 1999/44/EK irányelve (1999. május 25.), 12-16.

vezethetnek be nemzeti jogukba az irányelvben megállapított rendelkezésektől eltérő – ideértve az eltérő szintű fogyasztóvédelmet biztosító szigorúbb vagy kevésbé szigorú – rendelkezéseket”.^[13] Ebből következően az irányelv szabályozási körébe a fogyasztói adásvétel tárgyát képező áruk szerződésszerűségét meghatározó objektív és szubjektív követelmények, a hibás teljesítés esetén érvényesíthető szavatossági, jótállási igények, a hibás teljesítés esetén a fogyasztó rendelkezésére álló jogorvoslatok, továbbá az igényérvényesítés módozatai tartoznak.^[14]

Jelentős változás, hogy az SGD a fogyasztói adásvétel tárgyát képező „áru” fogalmi körét kiterjeszti a „digitális elemeket tartalmazó árukra”, nevezetesen az olyan fogyasztási cikkekre, amelyekben a digitális tartalmak vagy digitális szolgáltatások oly módon vannak beépítve vagy összekapcsolva, hogy az említett digitális tartalom vagy digitális szolgáltatás nélkül az áruk nem tölténék be funkciójukat. A „funkcionalitás” alatt az áru azon képessége értendő, hogy az áru be tudja tölteni a rendeltetési céljának megfelelő funkciókat.^[15] Az áruba beépített vagy azzal összekapcsolt digitális tartalom lehet bármilyen adat, amelyet digitális formában állítottak elő, illetőleg digitális formában szolgáltatnak. Ilyenek különösen az operációs rendszerek, a különféle digitális applikációk és bármely egyéb szoftver. Előfordulhat, hogy a digitális tartalom az adásvételi szerződés megkötésekor már fel van telepítve, vagy amennyiben a szerződés ekként rendelkezik, előfordulhat, hogy e tartalmat később telepítik. Az áruhoz kapcsolt digitális szolgáltatások olyan szolgáltatásokat foglalhatnak magukban, amelyek lehetővé teszik a digitális adatok létrehozását, kezelését vagy tárolását, illetve az ezen adatokhoz való hozzáférést, mint például a felhőalapú szolgáltatás keretében szolgáltatásként nyújtott szoftverek, a folyamatos forgalmi adatok biztosítása egy navigációs rendszerben, illetve egyénileg kialakított edzéstervek folyamatos biztosítása okosórák esetében.^[16] Ilyenek többek között a mosógépekbe telepített szoftveralkalmazások, az okos TV, a robotporszívó és más, automatizált alkalmazással rendelkező fogyasztási cikkek, és nem utolsósorban az autonóm mobilitási funkciókkal rendelkező autók, járművek.

Az irányelv a 99/44-es irányelvhez^[17] képest a védelem magasabb szintjét biztosítja az alábbi területeken:

- egyértelmű és részletes meghatározást ad a teljesítés megfelelőségének objektív és szubjektív követelményeiről (SGD 6-7. cikk),
- a hibás teljesítés fogalmát kiterjeszti az üzembehelyezési hibára (SGD 8. cikk),
- a jogorvoslati igények hierarchiáját (kijavítás/kicserélés, árcsökkentés/a szerződés megszüntetése) kötött, eltérést nem engedő módon határozza meg (SGD 13. cikk),

[13] SGD irányelv, 4. cikk.

[14] SGD irányelv, Preambulum (10).

[15] SGD irányelv, 2. cikk 9. pont.

[16] SGD irányelv, Preambulum (14).

[17] A 99/44/EU irányelvről szóló elemzést lásd Durovic, 2019, 188.

- a hibás teljesítés vélelmének legkisebb időtartamát 6 hónapról 1 évre emeli (SGD 14. cikk), azzal, hogy a nemzeti szabályok akár a kellékszavatosság teljes idejére is alkalmazhatják a bizonyítási teher átfordítását.

IV. A DIGITÁLIS TARTALOMRÓL ÉS DIGITÁLIS SZOLGÁLTATÁSOKRÓL SZÓLÓ (EU) 2019/770 IRÁNYELV (DCSD)

Az egységes digitális piacra vonatkozó szerződési jogi jogharmonizáció másik meghatározó jogalkotási eredménye a digitális tartalomról és digitális szolgáltatásokról szóló irányelv. Az irányelv az áruk adásvételéről szóló 2019/771 irányelv párdarabjaként, abszolút új, hézagpótló jellegű az EU fogyasztóvédelmi magánjogában.^[18] A digitális tartalmakkal bíró áruk esetében azt, hogy a két irányelv közül melyik alkalmazandó, esetről-esetre, a konkrét szolgáltatást vizsgálva lehet eldönteni. A tárgyi hatályt összevetve megállapítható, hogy az SGD irányelv a digitális elemeket tartalmazó áruk adásvételére irányuló visszerterhes fogyasztói szerződésekre alkalmazandó, a DCSD irányelv pedig „minden olyan szerződésre alkalmazandó, amelynek keretében a kereskedő a fogyasztónak digitális tartalmat szolgáltat vagy digitális szolgáltatást nyújt vagy erre kötelezettséget vállal, és a fogyasztó ezért vételárát fizet vagy erre kötelezettséget vállal”.^[19] Bár a két irányelv egymást kölcsönösen kiegészíti, ugyanakkor a jogalkalmazás során a fogyasztónak el kell tudni dönteni, a hibásan teljesített szerződés tárgyára figyelemmel, melyik jogi rezsim alkalmazandó. Ha tehát a fogyasztói adásvétel tárgya hagyományos fogyasztási cikk vagy olyan digitális elemeket tartalmazó áru, amelynek rendeltetészerű működése (funkcionalitás) a digitális szolgáltatás (pl. szoftver) nélkül nem lehetséges, akkor a 2019/771-es irányelv szabályai az irányadóak. Amennyiben a szerződés tárgya digitális tartalom (pl. számítógépes programok; alkalmazások; videofájlok; audiófájlok; zenei fájlok; játékok; e-könyvek – és/vagy digitális szolgáltatás), vagy az adatok digitális formában történő létrehozását, feldolgozását, elérését vagy tárolását lehetővé tevő szolgáltatás, a szerződésre a 2019/770 irányelvet kell alkalmazni. A szerződés tárgyában megmutatkozó különbségen kívül a két irányelv szabályozási köre és fogalmi rendszere alapvetően egységes, mindkettő a szerződések hibás teljesítésért való felelősség alapelemeit, a szerződésszerűség kritériumait, a szerződésszegés miatti jogorvoslatokat és az igényérvényesítés módozatait szabályozza. A jogharmonizáció szintje tekintetében a DCSD is ún. célzott maximumharmonizációs követelményt határoz meg a tagállamok számára.^[20] A DCSD

[18] A fogyasztási cikkek adásvételéről és a kapcsolódó szolgáltatásokról szóló 99/44/ EK irányelv hatálya egyáltalán nem terjedt ki a digitális tartalmakra és digitális szolgáltatásokra irányuló szerződésekre.

[19] DCSD irányelv, 3. (1).

[20] DCSD irányelv, 4. cikk.

irányelv 7. és 8. cikke rendelkezik a digitális tartalmak és digitális szolgáltatás megfeleléségi követelményeiről. Az objektív megfeleléségi kritériumok *ipso iure* kötelezik a kereskedőt, míg a szubjektív kritériumokban a felek a szerződésben állapotodnak meg a szerződés megkötésekor. Ugyanakkor az objektív és szubjektív megfeleléségi követelmények együttesen érvényesülnek, tehát bármelyikük hiánya hibás teljesítést von maga után, kivéve, ha a fogyasztót a szerződés megkötésekor tájékoztatták az eltérésről, és a fogyasztó ehhez kifejezetten hozzájárult. A szerződésszerűség szubjektív követelménye, hogy digitális tartalmakat és szolgáltatásokat a szerződésben előírtak szerint valamennyi tartozékokkal, utasítással, köztük a telepítési utasításokkal, valamint ügyfélszolgálati támogatással együtt kell szolgáltatni; illetőleg frissíteni a szerződés előírásai szerint (7. cikk). A frissítés a digitális tartalom vagy a digitális szolgáltatás szerződésszerű és biztonságos állapotának fenntartásához szükséges, amelyet a kereskedő észszerű ideig köteles biztosítani. A digitális tartalmak és szolgáltatás hibás teljesítése vagy nem teljesítése esetén is az áruk adásvételéről szóló irányelv jogorvoslati igényeihez hasonló, de a digitális tartalom és digitális szolgáltatási szerződés sajátos tárgyához igazodó, kötött jogorvoslati igény-hierarchia érvényesül. A fogyasztó kérheti a megfeleléség helyreállítását, árcsökkentést vagy a szerződés megszüntetését. Ez utóbbi jogorvoslat visszterhes szerződés esetén nem illeti meg a fogyasztót, ha a hiba jelentéktelen.^[21]

A megfelelő digitálistartalom-szolgáltatásért, illetve digitálisszolgáltatás-nyújtásért bármely elmulasztásáért a felelősség a kereskedőt terheli. A megfeleléséért való helytállási idő nem lehet kevesebb, mint a szolgáltatás időpontjától számított két év (DCSD 11. cikk).

A bizonyítási terhelés a teljesítéstől számított 1 évig a kereskedőt terheli, tehát azt köteles bizonyítani, hogy a digitális tartalom szolgáltatása vagy a digitális szolgáltatás nyújtása a teljesítés idején szerződésszerű volt. (DCSD 12. cikk).

V. AZ IKER-IRÁNYELVEK ÁTÜLTETÉSE A MAGYAR JOGBA

A jogközelítési kötelezettség teljesítésének határideje mindkét irányelv esetében 2021. július 1. volt, a nemzeti jogba átültetett szabályok 2022. január 1. napjától váltak kötelezően alkalmazandóvá. Az iker-irányelvek transzpozíciója a magyar jogba a fogyasztó és vállalkozás közötti, az áruk adásvételére, valamint a digitális tartalom szolgáltatására és digitális szolgáltatások nyújtására irányuló szerződések részletes szabályairól szóló 373/2021. (VI. 30.) Korm. rendelettel valósult meg, melynek szabályai 2022. január 1-én léptek hatályba. A kormányrendelet hatálybalépése óta eltelt rövid idő nem teszi lehetővé az új szabályozás hatásainak átfogó elemzését, így leginkább csak a választott kodifikációs megoldást vehetjük

[21] DCSD irányelv, 14. cikk.

górcső alá. A kormányrendelet indokolása szerint a közös kormányrendeletben törtenő transzálláspontot az indokolja, hogy „bár a hivatkozott irányelvek tárgyi hatálya eltérő szerződéstípusokra terjed ki, az irányelvek fogyasztói szerződéses jogviszonyokra vonatkozó általánosabb hatályú rendelkezései egy tőről fakadnak, azonos elvek mentén, azonos szabályozási logika alapján és részben azonos tartalommal kerültek meghatározásra. Az irányelvek fogalommeghatározásai részben fedik egymást, illetve a teljesítés szerződésszerűségének általános követelményei is, mindkét irányelvi szabályozás vonatkozásában egységesen meghatározhatóak.” A kormányrendelet indokolása arra nem tér ki, hogy az átültetés miatt nem a Polgári törvénykönyv VI. Könyvének a szerződési jog általános szabályai közé integráltan valósult meg.

Az iker-irányelvek a szerződési jog fundamentumait, a teljesítés megfelelőségét és a hibás teljesítésért való felelősséget érintik. A szerződési jog általános szabályait, ezek között a hibás teljesítés miatti kellékszavatossági igényeket a magyar jogban tradicionálisan a Polgári Törvénykönyv szabályozza. Álláspontom szerint a választott kodifikációs megoldás indokolatlanul megbontja a Polgári törvénykönyvnek a hibás teljesítésből eredő objektív szavatossági igények eddigi homogén szabályozási rendjét, és fogyasztói adásvétel hibás teljesítésére vonatkozó kellékszavatossági szabályok tekintetében egy kétszintű szabályozási struktúrát alakít ki. Ezt kívánja kezelni a kormányrendelet 6. §-a, amely szerint a rendeletet a vállalkozás hibás teljesítése esetén a Polgári Törvénykönyvnek a hibás teljesítés vonatkozó rendelkezéseivel együttesen kell alkalmazni. Az együttes alkalmazásra irányuló homályos „felhatalmazás” nem oldja fel a kétszintű szabályozás okozta koherencia-zavarokat, így például a fogyasztói szerződések esetében érvényesülő hibás teljesítési vélelem időtartamára vonatkozó eltérő szabályokat. A Ptk. 158.§-a szerint a „fogyasztó és vállalkozás közötti szerződés esetén az ellenkező bizonyításáig vélelmezni kell, hogy a teljesítést követő hat hónapon belül a fogyasztó által felismert hiba már a teljesítés időpontjában megvolt”, ugyanakkor a kormányrendelet úgy rendelkezik, hogy a hibás teljesítést vélelmezni kell az áru teljesítésének időpontjától számított egy éven belül felismert hiba esetén.^[22] A kormányrendelet és a Ptk. „együttes alkalmazására” való utalás nem biztosít a *lex specialis derogat legi generali* elven alapuló alkalmazási elsőbbséget a kormányrendelet szabályainak, ha azok ellentétesek a Polgári Törvénykönyv szabályaival. A *lex superiori derogat legi inferiori* értelmében a törvénynek ellentmondó, alacsonyabb szintű jogszabály nem lehet ellentétes a magasabb szintű jogszabállyal. Az ilyen és ehhez hasonló koherencia-problémák kiküszöbölhetőek lettek volna, ha az iker-irányelvek átültetése a Polgári Törvénykönyvbe integrálva valósult volna meg. Követhető minták is állnak a jogalkotó rendelkezésére: a német vagy a holland kodifikációs megoldások, melyek a nehezebb, de nagyobb koherenciával kecsegtető utat választották, a polgári törvénykönyvükbe illesztették be az irányelveket.

[22] 372/2021.(VI.30.) Kormányrendelet 11.§ (1) bekezdése és 21.§ (3) bekezdés.

IRODALOM

- Durovic, Mateja (2019): Consumer Sales Law in the European Union. In: Howells, Geraint – Twigg-Flesner, Christian – Micklitz, Hans-W. – Lei, Chen: *Comparative Consumer Sales Law*. Routledge, London – New York.
- Vékás Lajos (2021): Európai iker-irányelvek az áruk, a digitális tartalmak és a digitális szolgáltatások hibás teljesítése. In: *In memoriam Novotni Zoltán. Emlékkönyv Novotni Zoltán halálának 25. évfordulója alkalmából*. Tanulmánykötet. Novotni Alapítvány, Miskolc.

JOGFORRÁSOK

- 372/2021.(VI.30.) Kormányrendelet.
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/770 irányelve (2019. május 20.) a digitális tartalom szolgáltatására és digitális szolgáltatások nyújtására irányuló szerződések egyes vonatkozásairól (EGT-vonatkozású szöveg), OJ L 136, 22.5.2019.
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/771 irányelve (2019. május 20.) az áruk adásvételére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól, az (EU) 2017/2394 rendelet és a 2009/22/EK irányelv módosításáról, valamint az 1999/44/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (EGT-vonatkozású szöveg), OJ L 136, 22.5.2019.
- Az Európai Parlament és a Tanács 1999/44/EK irányelve (1999. május 25.) a fogyasztási cikkek adásvételének és a kapcsolódó jótállásnak egyes vonatkozásairól, OJ L 171, 7.7.1999.
- Az Európai Parlament és a Tanács 2019/2161 irányelve (2019. november 27.) a 93/13/EGK tanácsi irányelvnek, valamint a 98/6/EK, a 2005/29/EK és a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az uniós fogyasztóvédelmi szabályok hatékonyabb végrehajtása és korszerűsítése tekintetében történő módosításáról (EGT-vonatkozású szöveg) PE/83/2019/REV/1, OJ L 328, 18.12.2019. (Elérhető: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/2161/oj>, (2021.07.21.). Letöltés ideje: 2022. március 27.).
- COM/2018/183 final, CELEX:52018DC0183.
- COM/2020/696 final a Bizottság Közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. Új fogyasztóügyi stratégia. A fogyasztói reziliencia erősítése a fenntartható helyreállítás érdekében. EUR-Lex 52020DC0696.